

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekašiču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: **Ivan Bajt** v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

NA ZNANJE. — S prvim septembrom se je preselilo „Slovensko katoliško delavsko društvo v Gorici“ v nove prostore v Semeniški ulici št. 16. — V isti hiši ima od 1. septembra naprej svoje prostore tudi upravništvo „Primorskega lista.“ — Toliko na znanje društvenikom delavskega društva in naročnikom „Prim. lista.“

Snujte izobraževalna društva!

Zlasti v zadnjem času nam je napredno glasilo opetovano predbacivalo, da smo nasprotniki ljudske izobrazbe. Ker so se naši dopisniki izrekli proti veseliam in javnim plesom, katere so vpriporili naprednjaki, zato smo naenkrat nasprotniki ljudske izobrazbe.

Ne! Mi ne nasprotujemo izomiki in izobrazbi ljudstva. Ravno nasprotno, mi iskreno želimo, da se naše ljudstvo res izobrazbi, da je poklicani činitelji poučujo in izobrazujejo, da bode tudi naš narod napredoval in se razvijal.

Kapital našega naroda še ni izrpan do dna. Naložen ni v vrednostnih papirjih, v obširnih zemljiščih, v zlatonosnih rudnikih, — marveč v vernosti, poštenosti, skromnosti, v bistrem umu in zdravem telesu. Pogubilo se je sicer tudi že mnogo vrlin. Moloh sedanjega časa jih je tirjal. Gospodarski propad je spravil že na stotine slovenskih družin na beraško palico. Premnogim krajem se je kot znak zadnja leta vrtal revščina in ž njo vred domače oduševstvo. Stara skromnost se je umaknila bahavosti in gizdavosti. Nezmernost je narasla skoro v narodno zlo. Zavladalo je le preveč nebrzdano hlepenje po vžitku. Zgubilo se je čustvo celokupnosti, tudi po kmetih, in ž njim ona srečna poštenost in

skromnost, ki ne pozna sebičnosti. Časopisi in knjige trosijo med narod dvomljive, novodobne, duševne pridobitve, s katerimi podkopujejo srečo narodovo.

A še vedno imamo dokaj zdravega, nepokvarjenega jedra v narodu. Še obdeluje ljudstvo v ogromni večini rodno zemljo ter tako, če tudi težko vzdržuje glavni stebel obstanka svojemu. Še velja Slovencu poštena beseda, čistosti ne sramoti. Rad sluša svoje vodnike in jih spoštuje. Naše ljudstvo čuti potrebo, da si zboljša stanje, ni še zgubilo upa boljših časov. Slovenski narod ni še pozabil svojega Stvarnika. Slovenskemu narodu se v ogromni večini ne more očitati, kar velja dandanašnji celim deželam: „Mene, studenec žive vode, so zapustili in si izkopali kapnice, kapnice predrte, ki ne morejo držati vode!“ Slovensko ljudstvo je v večini še vdano veri, katero čuva kot dragoceno zapuščino pradedov. Tako je stanje našega ljudstva.

In temu našemu dobremu narodu vsiljujejo liberalci svoj napredek, omiko in svobodo. Kakšna pa je napredna omika, v čem obstoji svoboda? Pisava liberalnih časopisov, govori liberalnih prvakov nam kažejo njihovo omiko in svobodo. Liberalni napredek je demoralizacija ljudstva, omika njega posurovelost, svoboda pa se pojavlja v zaničevanju duhovnikov in cerkve ter nespoštovanje verskih dolžnosti. Gorje našemu narodu, ako bode napredoval v liberalnem smislu, ako bodo liberalci po svoje izobrazevali. In res se opazuje, kako tu in tam naše ljudstvo se vedno bolj odtuja cerkvi, zanemarija svoje verske dolžnosti, a napreduje pa v posurovelosti in razdivjanosti.

Toda ni še vse izgubljeno! Telo, ki še ne nosi smrtnih kalih v sebi, se še ozdravi, če tudi bolehalo udje. Novo zidati na starem, ohraniti kar je dobrega,

bogati nemškutar: G. Johann Kecelj, nad čegar prodajalnice smodnika na glavnem trgu stoji še zdaj samo nemški napis in tudi na velikem njegovem grobišču, — podobnem mavzoteju, — na Žalah, — odkljuje samo nemški napis: „Ruheslätte der Familie Kecel“. Pa pustimo mrtve počivati v miru, kajti vse to je le sad odgoje, kakor vidimo to tudi pri drugih renegatih, čijih renegatstvu je kriva le odgoja, kakor imamo v tem brezštevilnih izgledov v Trstu, Gorici in drugod!

Za omenjenim nemčurskim županom je zasedel županski stolec dr. Makso Samec, ki je umrl tudi prerano, komaj ob 45 letu svoje dobe. Mož — zdravnik je bil zelo priljubljen in skoz in skoz narodnega mišljenja in delovanja. V njegov spomin se zove del ceste med spodnjim in dolnjim mestom „Samčev predor“, — nad katerim se vzdiguje strmi holmec Maligrad s trojno cerkvijo ali kapelo, — ker se je pod njegovim županstvom odstranil strmi klanec med gorenjim in dolnjim mestom. Tudi sedajni župan g. Močnik si je že postavil „železen spominček“ „aere perennis“, ker je dal napraviti lep pa dragocen most iz železa čez reko Bistrico, vezeči „veliko ulico“ s predmestjem „Podgora“. Nad tem se dviga koničasta jako strma pa dobro obrasčena skoraj navpik stoječa, „Starigrad“ imenovana, gorica. Da mesto tudi

odstraniti kar je nezdravega, organizem poživil, je še vedno mogoče!

Storila pa bode to katoliška ideja! To idejo pa naj v ljudstvu razširjajo in vtrjujejo katoliška izobraževalna društva. Taka društva snujte povsodi. Po teh društvih razširjaj se prava omika med najširše sloje naroda, vnema narod za pravi napredek. Naše ljudstvo želi pouka, ne kratimo mu ga. Komur je mar sreča in obstanek naroda, ustanavljal bode izobraževalna društva, kot mogočen jez napram liberalni korupciji. Zakaj bodočnosti Slovencev veljajo besede, katere je zapisal koncu življenja socijolog, ki je leta in leta razmotrival socijalno vprašanje: „Narodi, ki spolnujejo deset božjih zapovedi, vspevajo; narodi, ki jih prelamljajo, ginevajo; narodi, ki jih zatajajo, zginajo“. Na delo torej, ker resnobni so dnovi!

Družba sv. Mohorja.

Z velikim veseljem naznanjamo dragim Slovincem, da je število udov družbe sv. Mohorja letos znatno napredovalo. 80.046 Slovencev-Mohorjanov se je letos zbralo pod zastavo sv. Mohorja in Fortunata, toliko se jih je združilo pod košatim drevesom, katero sta v dobro slovensko zemljo zasadila nepozabna nam škof A. M. Slomšek in monsignor A. Einspieler, katero je s svojim blagoslovom očitno zalival ljubi Bog, katero je skrbno gojila slovenskih rodoljubov požrtvovalnost in gorka ljubezen.

Hvala neizmerna zato darovalcu vsega dobrega, ljubemu Bogu, ki je blagoslovil naš trud; hvala tisočera vsem neumornim poverjenikom, ki zbirajo raztrešena krđela Mohorjanov, hvala vsakemu posamezniku, ki je s svojim pristopom k družbi množil naše število!

napreduje, svedoči to, da je dobilo 1901 svojo prvo tiskarno, lastnik je A. Slatnar, ob voglu glavnega trga. Vendar pa se pogreša boljša razsviļljava kakor je sedanja petrolejskih svetilnic, katere pa ob mesečnem svitu, (kakor se to godi te dni) nadomešča druga, najcenejša, namreč, — luna! Nad sredo mesta, kakor sem že gori omenil, se vzdiguje strmi holmec nekđaj obzidani, le kakih 40 metrov visoki Maligrad s trojno staroveško*) cerkvijo ali kapelo, katero sem na god sv. Roka obiskal. V veži pred urednjo ali drugo kapelo je altar sv. Roka, kjer je bila ta dan sv. maša. V drugi ali srednji kapeli je altar sv. Miklavža z lepimi slikami iz Jezusovega in Marijinega življenja, katere je pred 10 leti obnovil tukajšnji slikar Matija Koželj. V tej kapeli je tudi 8 klopi. V spodnji jako majhni in zelo mračni kapeli v kateri more stati le kakih 10—12 oseb, je altar sv. Petra, ob katerega straneh sta kipa sv. Pavla in Jakoba apost. V gorenji kapeli, kamor se gre po zloznih stopnicah, kakor v spodnjo, je lep altar Matere Božje 7 žalosti. Stene so tudi lepo opravljene s slikami že imenovanega umetnika M. K. Okoli zvanajnega zida t. j. okoli srede zidu te tristrake kapele je pokrit

*) Da je ta trojna cerkvica stara, je razviditi iz ostankov nekkih starih slik, med katerimi stoji letna številka 1416! Pis.

Družba šteje letos 3936 udov več kakor lani in 1450 udov več kakor predlanskem. Po posameznih škofijah je število sledeče:

1. Goriška nadškofija	8697 (+ 98)	udov
2. Krška škofija	6565 (+ 357)	„
3. Lavantinska škofija	25408 (+ 1637)	„
4. Ljubljanska škofija	31313 (+ 1726)	„
5. Tržaško-koper. škofija	4268 (+ 227)	„
6. Sekovska škofija	556 (— 42)	„
7. Somboteljska škofija	346 (— 5)	„
8. Zagrebška škofija	446 (— 33)	„
9. Senjska škofija	193 (— 13)	„
10. Poreška škofija	132 (— 4)	„
11. Djakovska škofija	66 (+ 1)	„
12. Bosna	229 (+ 8)	„
13. Videmska nadškofija	183 (— 2)	„
14. Razni kraji	420 (— 121)	„
15. Amerikanci	982 (+ 74)	„
16. Afrika in Azija	242 (+ 33)	„
Skupaj	80046 (+ 3936)	udov.

Pregled nam torej kaže, da je najljepše napredovala ljubljanska škofija, ki ponosno stopa vsem drugim na čelu, ter ima letos 1726 udov več. Gledé napredka za njo ne zaostaja skoro nič dična lavantinska škofija, v kateri je 1637 udov več. Lepo se je postavila tudi naša krška škofija, kjer smo vkljub tako težavnim razmeram vendar častno napredovali za 356 udov. Lep napredek kaže tudi tržaško-koperska škofija, kjer je 227 udov več, in goriška, kjer so napredovali za 98 udov. Dobro so se postavili rodni bratje onkraj „velike luže“. Amerika šteje 74, Afrika in Azija 33 udov več. Po drugih krajih je ostalo razmerje nekako enako, oziroma je neznatno nazadovalo.

Mohorjanom bodi geslo tudi zana-prej: Ne nazaj in navzdol, marveč vedno naprej in navzgor!

Politični pregled.

Naša notranja politika. — V dunajskih listih čitamo da misli vlada sklicati državni zbor v prvem tednu me-

hodnik. Kapela ali trojna cerkvica ima tudi dva jako milodoneča zvonca, ki vabita h sv. mašam in zvonita mrličem. Vsak tujec rad obišče omenjeno trostroko cerkvico in pomoli v njej. Tudi je raz poleg stoječe razvaline „Malega grada“ lep razgled po mestu in okolici v bližnje Mekine, Nevlje, v Stranje in do sv. Primoža in na jug po kamniškem polju in ravnini proti Ljubljani.

Malostevilne ulice imajo, seveda, samoslovenske napise, kakor so n. pr.: Glavni trg, velika ulica, Japeljnova ulica, Vodnikova ulica, Prešernova ulica, Radetzky-eva ulica, Šlakarjeva ulica itd. Ob nedeljah pa in praznikih obiskujejo verni meščani radi svoje drage ranjce na pokopališču na Žalah, ki je tik nad mestom. Tako sem šel tudi jaz na veliko Gospojnico obiskati to lepo pokopališče kamniškega mesta.

Pred vhodom je na zidu velika slika, kako kličejo angelji mrtve h vstajenju, na drugi strani zida, ki gleda v pokopališče, pa vstajajo mrtvi iz grobov, katerim je že na obrazih poznati izvoljenje ali pogubljenje. Na sredi pokopališča stoji jako lepa cerkev sv. Jožefa z velikim zvonikom in z slikanimi okni. Iz množestvilnih krasnih spominkov in napisov na njih se razvidi, kako častijo ali spoštujejo Kamničani svoje drage pokojnike. Nekateri napisi so jako lepi in ginljivi

LISTEK.

S Krasa v Ljubljano-Kamnik.

(Konec.)

Nekatere znamenitosti v Kamniku! V Kamniku bivam začasno v „veliki ulici“, ki pa je komaj za polovico tako velika ali dolga, kakor je ulica „Rastello“ v Gorici. Ima pa čedne hiše in pet gostiln! — Ker je mesto majhno, ne potrebuje nobene kažipotne knjige, marveč si ptujec lahko vse sam ogleda. Da so tukaj tri meščani in kmetje res pobožni kristjani, sem se zopet prepričal v frančiškanski cerkvi pri peti sv. maši in „ofru“ za cerkvene potrebščine. Zastoj se trudijo liberalni časniki omajati v dobrem slovenskem ljudstvu spoštovanje do vere in njenih oznanjevalcev menihov in duhovnikov. Saj je tudi pokojni g. dr. Nikolaj Tonkli, čegar prerano smrt sem ravno ta hip zvedel iz „Gorice“, (št. 65) vprašal nekđaj kot advokat nekega (tolminskega) liberalca, kmali ob začetku tega žalostnega načelnega razpora, s čim bo mogel liberalizem nadomeščati največo svetinjo sv. vero, ako bi se mu posrečilo isto iztrgati ljudstvu iz srca?! Pa toliko bodi le memogred omenjeno. Pojdimo rajše k nekaterim kamniškim znamenitostim! Ko je še izhajal humoristični list „Brenčelj“, tedaj je tukaj županoval več let

seca oktobra. Isti listi poročajo, da se začne ministerski predsednik dr. Koerber dogovarjati s češkimi voditelji dne 5. sept. Mnogo hrupa je vzbudilo pismo češkega poslanca dr. Pacáka, kateri se nahaja zdaj v nekem kopačšču. Vsi listi prinašajo uvodne članke, ki se pečajo z vsebino tega pisma.

Dr. Pacák pravi mej drugem v tem pismu: Stališče Čehom je določeno z izjavo, ki so jo dali po temeljitem presredu vseh razmer ob koncu minole sešije državnega zbora. Ta izjava ni bila preklicana in je veljavna ter obvezna za Čeha. S tem je položaj tako pojasnjen, da ne more biti nikakih dvomov. Ako se Čehom restituiru notranji češki uradni jezik, dopuste stvarno razpravljanje o nagodbi, če se jim rečena zahteva ne izpolni, nastopijo tiste konsekvence, ki so označene v omenjeni izjavi. Kakšne natore da bodo, to mora določiti klub. Ako se pravi, da morajo Čehi imeti ozire na državne interese, se mora opozoriti, da se nemška obstrukcija na te interese ni prav nič ozirala. Gre se za to, ali naj bo Avstrija nemška država, ali država, v kateri so vsi narodi ravnopravni, ali naj imajo vsi narodi vpliv na upravo, ali naj bodo nenemški narodi odvisni od Nemcev.

Italijanski kralj je obiskal nemškega cesarja. V Berlinu so priredili velike slovesnosti. Oba vladarja sta povdarjala potrebo trozveze. Kralj se je že vrnil v Italijo.

Položaj v Franciji se pojstruje od dne do dne. Mislilo se je, da se odpor proti zapiranju redovniških šol skoro poleže, a da za tem nastopi mir. Toda poročila, ki dohajajo iz Francozke, govoré o veliki organizaciji naroda proti državnim oblastim, katera obstoji za v prvo v tem, da ljudstvo odreka plačevanje davkov. „Libre Parole“ prinaša poziv, da se ustanovi liga za odrekanje davkov; poziv sta podpisala François Coppé in Edvard Drumont, urednik antisemitskega lista „Libre Parole“. Poziv se glasi: „Odrekanje davkov ni strankarski maneuver, niti revolucionarno sredstvo, a tudi ni malenkostno draženje, kakor to imenuje ministerstvo. Za nas je odrekanje davka dobro premišljeno in možato pozivanje na društveni zakon, po katerem je vsem članom s tem, da so plačali davek, zajamčeno upoštevanje njih lastništva, njih svobode in njih pravice. Vredni bi ne bili, da se nas pogleda, ako bi nadalje plačevali davke vladi, ki z nam postopa, kakor bi ne postopali niti tuji zmagovalci s tujimi jim premaganimi“ itd. Temu razglasu je priložen formular, da ga podpišejo in izpolnijo oni, ki odreko davek, a „Libre Parole“ objavi imena njih.

Dopisi.

Iz Kanala. — Pred mesecem razposlal je odbor „Narodne čitalnice“ v Kanalu sledeči poziv v javnost ki se je bral večinoma v vseh slovenskih časopisih:

„V tekočem letu mine 35-let odkar so rodoljubi ustanovili v Kanalu „Na-

prav s pesniškim vznosom in poletom v nebeške višave, izražajoči veselo upanje v večno življenje, kjer se bomo z našimi ranjenci združili in kjer ne bo ločitve več in bo vladala neskaljena ljubezen.

Napisi so v ogromni večini slovenski; le nekaj in večinoma od vsadnikov in bolj starih, je nemških, čemur pa se ni čuditi. Ne smem pa pri tej priliki pozabiti na jako velik sliko, ki je na zvu-najnem zidu cerkve, namreč sv. Kristofa, (Christophoros,) kako nese on čez derečo vodo na ramenih dete Jezusa (z zemeljsko kroglo v roki.) Ko sem se od te ozrl dalje po tem lepem pokopališču, sem zagledal prav živo podobo smrti, namreč istega cerkvenika, kako je brezozirno z ojestro koso bujno travo kosil po pokopališču, ravno tako, kakor dela smrt koseča brezozirno stare in mlade ljudi, ter nas vedno spominja na za vse veke pomenljivi: „Memento mori“, tudi ti boš umrl! Ko sem si z ganljivimi občutki najlepše spominke z njih pomenljivimi napisi ogledal, sem šel skoz druge (severne) vrata na goro Kalvarijo, kjer stojé v strmini petero lepo slikanih kapelic in kate-re je letos bil prenovil že omenjeni slikar M. Koželj.

Te petere ganljivo slikane kapelice nam predstavljajo 5ere (skrivnosti) žalostnega dela sv. roženvenca z dotičnimi slovenskimi napisi in še drugimi slikami

rodno čitalnico“. Celo to dolge vrsto let je delovala kanalska čitalnica kaj vspešno za probujo in prosveto naroda v svojem ožjem okolišu. Ista je bila in je še zibelj „narodnih misli“, zvesta čuvarica narodnih sanj in uzorov itd. itd.“

Oglejmo si nekoliko te le vrstice. — Kedo so tisti rodoljubi, ki so ustanovili „Narodno čitalnico“ v Kanalu? Ti so bili duhovniki ali gg. kterim so liberalci na lanskem volitvenem javnem shodu v Kanalu očitali, da niso nič storili za probujo in prosveto naroda na Kanalskem.

Ti gg. „nunci“ imeli so namen s „Čitalnico“ v Kanalu delovati po edino pravem načelu ki se glasi: „Vse za vero, dom, cesarja“. To je gojiti v ljudstvu versko čustvo in širiti narodno zavest v zvestobi do habsburške dinastije. To se pravi širiti med ljudstvom pravo omiko. — Kako je pa dandanašnji?

Odborov poziv pravi: „Ista (čitalnica) je bila in je še zibelj narodnih misli, zvesta čuvarica narodnih sanj in uzorov“. Koliko public! „Čitalnica“ je res bila nekaj pod vodstvom gg. nunccev zibelj narodnih misli, ali dandanašnji se zbujajo dvomi — če se pomisli, da se v čitalnici čitajo časopisi kakor „Slovenski Narod“, „Soča“, „Primorec“ in konfuzna „Edinost“. Tedaj mora človek ki trezno sodi, reči, da je čitalnica postala zibelj narodnih misli, toraj v resnici pravih sanj ki jih rodijo bolni možgani. Uzor čitalnice bodi toraj: Širiti s pomočjo omenjenih liberalnih časopisov sovražstvo in zaničevanje do gg. nunccev, ki so čitalnico ustanovili! — Hvaležnost, omika, kje si!

Kaj bi rekli oni gg. duhovniki ki so pomagali čitalnico ustanoviti in ki počivajo v grobu ko bi vedeli kaj je iz njih nekaj uzorne čitalnice nastalo!

Do konca l. 1901 bila je čitalnica naročena tudi na časopis „Slovenec“ edini slovenski strogo krščanski časopis, ki ne rabi rokavice, kedar je treba liberalcem naprednjakom resnico povedati. Ker pa resnica v oči kolje in vest budi, radi tega menda Čitalnica nima letos več „Slovenca“ pač pa menda židovska časopisa „Piccolo“ in „Prese“.

Ta narodni praznik — tako se je namreč kratilo to slavje 35-letnice, — zasluži pa drugo ime — se bode zaključil s „plesom“. S plesom se bodo pokrili eventualni stroški slavja, in po vrhu se bode izvrševalo med „mladino“ ki se tega narodnega praznika gotovo vdeleži, liberalno-napredno načelo ki se glasi: Vse za „omiko“ „napredek“ in „svobodo“.

Kedor ne ve in bi rad vedel kaj te tri besede pomenijo, počaka naj poznih nočnih ur dne 7. septembra v Kanalu, ali pa na poteh ki vodijo iz Kanala v posamezne občine. — Tableau.

S trnovske planote. — Takoimenovani „povabljeni gost“ čutil je že dvakrat potrebo pisati v „Soči“ o veselici pretepaškega društva „Orla“ s Trnovega pri Gorici. V prvem dopisu je vabil občinstvo na udeležbo, zraven pa se prav junaško zaletaval v našega g. kurata, posebno radi notice v „Prim-

iz Jezusovega trpljenja in reki sv. pisma. V zadnji ali peti kapelici, h kateri vodijo (16) stopnice, je tudi lep oltar Jezusovega križanja z obema razbojnikoma ob straneh, ki sta tako živa viditi, da mora srce vsacega še tako neobčutnega človeka ganiti. Dobri Kamničanje hodijo tu sem v trumah moleči na glas žalostni del sv. Roženvenca. Tudi se v tej 5. kapeli berejo vsaki teden sv. maše.

Posebno je pa farna cerkev Marij-nega čistega spočetja, katere podoba (slikana od M. Koželja) se že na krasnem pročelju iste cerkve lepo vidi. Tudi frančiškanska cerkev je posvečena Materi Božji. Ima 7 lepih altarjev, na katerih (altarjih) so te dni mnogoštevilni duhovniki 3 narodnosti, slovenski, hrvaški in nemški maševali, tako da neki dan je bilo odsluženih nič manj kot 25 sv. maš.

Pa še nekaj ne smem pozabiti, namreč velike smodnišnice ali tovarne za smodnik. Kmalu izven mesta je viditi obzidje, znotraj katerega je tovarna, to menda „potrebno zlo“ za ta čuden in nemiren svet! Ta tovarna pa obsega več poslopij, (menda okoli 20) katera stojé med visokimi drevesi v obzidanem velikanskem prostoru, v dolgosti dobre pol ure, tako da se potrebuje za obhod zidu nad 1¹/₄ uro, kakor mi je pravil stražnik na vratih držeč v rokah sulico, kakoršne so imeli rimski vojščaki: Rav-

Listu“ o omenjeni veselici. Poročevalec pa se je prav po nepotrebnem zaletaval v g. kurata, kajti gospodje nunci naše občine niso z dotično notico v nobeni zvezi, ker ista izvira iz povsem drugega vira. Vsi napadi v „Soči“ so torej obrnjeni na povsem napačno adresu — šibanje zraka! — Nasprotno bi pa smeli o dopisniku v „Soči“ marsikaj povedati, kar bi mu ne bilo v pohvalo in zaslužnje. Resnici na ljubo moramo reči, da vsa trnovska veselica je bila pravzaprav javni ples, obložen s petjem, deklamacijo in nekoliko radi lepšega ograjen z jeličjem. Vse to je bilo pač prirejeno pod imenom „veselica pevsko-bralnega društva“, da se glavni prireditelj plesa pred svetom skriva za to prozorno jeličjo ograjo, da ga nepoklicano oko njegovih predstojnikov ne bi moglo zazreti. Dopisnik v „Soči“ pa nam njega sam odkriva, ko tukajšnjega učitelja g. Lebana predstavlja kot načelnika društva in ga navdušuje, da bi v kratkem zopet priredil javni ples. Dopisnik torej samega sebe z eno roko zakriva, z drugo pa se občinstvu predstavlja.

No v tem se izkazuje dopisnik boljšega glumača, nego učitelja. Na dan veselice so pred šolskim poslopiem vihrajoče zastave dajale občinstvu dokaz, da ima naša šola nepotrebno zvezo z omenjenim javnim plesom. Naš „Orel“ pod vodstvom g. učitelja Lebana pa ne nastopa samo na plesnem odru, ampak kaže tudi zmožnosti za nastope v gledalijskih igrah. Poveljnikov klic: „društvo gor!“ je že zelo imenitne uspehe. — Dopisnik v „Soči“ hvali vspeh društva na plesni veselici, pozabil pa je hvaliti vspeh pretepaškega klica: „društvo gor!“ O hvaljenem vspehu se je med ljudstvom slišala vsa druga kritika, tako glede izvajanja „besede“ kakor glede došlih kronik in odsotnih punc! Kaka solza je morda potekla bolj radi premalega kupčka došlih kronik, kakor radi „Rabeljskega jezera“. Dopisnik pač zna farbati in zavijati, ali ljudstvo vidi vse v pravi luči. Ljudstvo pač dobro vidi in umè, da g. učitelj s svojim društvom, s plesi in gledalijskimi nastopi ne bo zagrnil različna nepotrebna obiskovanja trnovskih pečij, s katerimi menda pač ne povpešuje versko-nravno vzgojo. Povabljeni gost varuje dopisnika napadov, sam pa meni, da on sme prosto napadati druge. Zapomnite si g. dopisnik to, da kdor so-sojuje, pač sam zahteva povračila.

Tihi opazovalec.

Iz krejske županije. (Izv. dopis). — Jedva so pri nas nekoliko potihnilli odmevi deželnozbornskih volitev, že je metala agitacija mogočne valove za volitve v starešinstvo. Duhovi so se ločili kakor povsod v dva tabora. Loči pa Borjence ne toliko liberalizem, ampak razdelitev pašnikov. Staroselce loči pa pravda ali hodo malčarji plačevali za cerkev in duhovna ravno toliko kakor bogatejši kmetje. Največ verskega momenta pa se je pokazalo med Krejci, to je ali naj sedjo v starešinstvu možje krščanskega duha, vneti za blagor občine, ali pristaši Gaberščekovi.

natelj, zdaj c. kr. topničarski major, ne pusti brez posebnega dovoljenja nobenega noter.

Pravil pa mi je tudi civilni stražnik, kako da spravljajo smodnik. Najpoprej v dva žaklja iz cvilka, kateri se potem devajo (2 po 2) v sodce in zabijejo. Zadržna nesreča, da je bilo vse mesto v velikem strahu in so že stanovalci iz mesta bežali, se je zgodila 1886 leta ko je eno poslopje zletelo pa h sreči naravnost v zrak in se je ponesrečil le en delavec. Druge škode ni bilo. Zdj pa so neki vsa dotična poslopja tako prenarajena, da je skoraj sleherna nevarnost za mesto izključena, ker v slučaju kakega raztre-ljenja (ali eksplozije) bi šlo isto tje gor proti planinam a ne proti mestu. Da je kadenje tobaka v obzidju strogo prepovedano, to se itak umeva. Druga enaka tovarna za smodnik je pa na Ogerskem, v Banski Bistrici, (Neusohl, Bestrecz-Bánya) kjer proizvajajo tudi brezdimni prah; a tukaj v Kamniku le navadnega. Zato gre železna proga iz kamniške postaje unstran mesta naravnost v isto tovarno, vozeča dotične snovi za proizvanje istega. Topničarji kličejo v nevarnosti sv. Barbaro za pomoč. Mi pa prosimo skoz isto Trojedinega Boga, naj nas varuje: Kuge vojske in lakote! Toliko za zdaj, ker se vrnem domu v teh dneh! (M. Mihajlev-letovičar.)

Zaradi mlačnosti in neporazumljenja v naši stranki propadli smo dne 17. aprila; ali na pritožbo nekaterih volilcev bila je volitev ovržena ter nova odrejena na 12. avgusta. Žreb je določil ta dan, da bode imelo starešinstvo manjšino štirih pristašev Gaberščekove pogubne politike. V drugem in prvem razredu je pa šlo gladko v dogovoru s staroselkimi posestniki. Tako šteje naša stranka 10 do 13 zanesljivih mož.

Ker je nasprotna stranka priziv zamudila bodo v kratkem volitev župana. Želeti bi bilo, da bi izvolili moža, ki bode vreden naslednik dosedanjega župana Mihe Sok-a. V kratki dobi treh let je mož poplačal vse stare občinske dolgove, potem ko je s težavo potirjal zastanke. Dopršil je razdelitev pašnikov. Go-podarski voz je zdaj na gladki, trdni poti. Posebno značilno je to, da ni nikdar dal dovoljenja za javni ples, kakor so delali vsi njegovi predniki bodisi iz kratkovidnosti ali pa dobičkazelnosti.

Toliko v priznanje in trojen spomin njegovega križevnega županovanja.

Iz Dornberga. — Na stvarne dopise v „Gorici“ in „Prim. Listu“ o liberalni veselici v Dornbergu, pri kateri so naprednjaki svojo lastno kri — šolske otroke — pohujševali, ne vejo ti junaki drugega odgovoriti, kakor da vsi besni vdijejo, zmirljajo, blatijo in žugajo, češ, zdaj se bo vse treslo pred temi boja-željnimi petelini. Človek bi kmalu dvomil, ali so ti ljudje še pri zdravi pameti. Poglejmo le dopis v 95. št. „Soče“, ki zavzema skoro polovico nemajhne Gaberščekove plakte Tam stoji črno na bellem: „Napredovati v slabem ni lepo, ampak hudobno“. Zdj pa dragi čitatelj dovoli, da ti za poskušnjo, kako dornberški liberalci „napredujejo in niso hudobni“ iz omenjenega dopisa navedem nekaj napredno-lepo-dišečih cvetk. Evo jih: „Podlo človeče, skrij se za gnojišče, hinavec, pobeljen grob, neumna živina, hik, podle duše, zopet hinavci, kastroni, fej, fej, zavrženi otroci Eve, ober-katolik, smrdijo po spiritu in petijotu, lumpi, brezvestneži, I. vrste patentirani klerikalec, skledoliznik“. Občinski možje pa, ki so do letos podpirali jeličnega „učnega“ skribanta teh naprednjakov, so: „Gnoj, prava kuga, ki pljuvajo v svojo lastno skledo in iz nje jedo“. Potem ko so podpisani „Dornberški naprednjaki“ te lepe za človeško družbo dostojne in opiljene nadevke izbruhli, nadaljujejo: „Poboljšajte se (bodite surovi, kakor liberalci, kaj ne?) Skrajni čas je torej, da vendar enkrat svojo neumnost spoznate, da se skrijete za gnoj, da se z gnojnico perete toliko časa, dokler spregledate, da jadrate po slabi poti, katera vas utegne že prihodnje leto na železnici spremljati z namenom, da Vas odpravi v druge kraje med divjake, ker s takim ponašanjem niste bivanja vredni v taki vinorodni in vsakem obziru napredni dornberški občini“. Kdo je toliko britten, da more umeti to liberalno blodnjo o gnojnici, železnici, divjakih in napredni dornberški občini? Težko še celo „učeni“ abecedar. Dalje: „Ako se ne poboljšate, bomo pa mi pričeli, (tako nas je strah teh liberalnih petelinov, da se kar vsi tresemo) ter mazali občino da bo kar šernavala, kajti prihodnjč še kaj hujšega“. Za danes naj bo dopisniku oziroma nasprotnikom v stvarno ravnanje (kdo se ne smeje tej kolobociji) kajti, ako koga še kaj srbi, mu bomo še pomagali brez domačega zdravnika“. (Uboge reve!) Podpis: „Dornberški naprednjaki“.

Tako pišejo „Dornberški naprednjaki“ in obljubujejo, da bodo svojo lastno občino mazali, da bo pred naprednim svetom kar črna. Slovensko občinstvo, kaj ne, takih učenjakov in naprednjakov ni pod božjim solncem, kakor so dornberški mazači.

Vprašamo pa javno kolovodje dornberških liberalcev Budina in nadučitelja Križmana, ali se tudi vidva štejeta v kolo podpisanih „Dornberških naprednjakov“? Ali so pa morda ti „Dornberški naprednjaki“ le znani liberalci, ki so pa in ostanejo vedno le Pov-lica z znanim lačnim škricem, ki je tam nekje na jugu zgubil: Boga, vero, dušo?

Če sta še v družbi teh „izobražen-cev“, potem vaju pomilujemo, da bodeta pomagala mazati svojo lastno občino.

D. O p. u r e d.: To je napredek: Gosp. nadučitelj Križman je pač lahko vesel, da napredna omika, ki jo širi napredno učiteljstvo, tako napreduje in podaja tako klasična dokazila v javnosti.

Iz Šmarij. — Radi boleznim se je naš velespoštovani župan g. Fr. Gruntar odpovedal županstvu. Začasno je vodil županske posle podžupan g. Jožef Verč. 28. avgusta pa je bil izvoljen županom velespoštovani gosp. Filip Poljšak, velesposesnik in c. kr. poštar. Branil se je te časti, a uklonil se splošni želji ljudstva, kojega zastopniki so ga enoglasno izvolili. Gosp. novoizvoljeni župan je povsem sposoben voditi težavne posle našega županstva, ima tudi najboljšo voljo delati za občini blagor občine. — Vse splošno zaupanje starih in udanost občinarjev naj mu spričuje, da smo vsi z njim in želimo, da bi nam če ne dalje vsaj toliko let županil kakor odstopivši njegov prednik. Bog ga živi!

Iz Šmarjske fare. — Rihemberške volitve so jako skrbele tudi nekega študenta iz Spodnje Branice, ki prihaja že tri leta v Koper in je letos prigugal do tretjega tečaja. Spravil se je na agitacijsko kljuse pa hajd nad Svinjane, da dela med njimi za vse — osrečevalno napredno stranko. Pa spodletelo mu je; še svinjanskih otrok ne premoti tak poblič, ne pa vrlih mož volilcev na Svinem. Agitatorček, prav ti je pokazal nekdo vrata, ki se odpirajo nekam.

Na Vojsčici je bila pret. nedeljo t. j. 24. avg. velika slovesnost, katero je insecuiral priznani nabožni pisatelj tamkajšnji župnik č. g. Karol Čigon. Obhajali smo blagoslovljenje kipa lurske Matere Božje ali M. D. čistega Spočetja. Kip je izvanredno lep ter naredi na gledalca najbolj utis, izraža čistost in ponižnost takorekoč očitvidno ter vzbuja v človeku sveta čuvstva v toliki meri, da i nehote pade na kolena in vtopljen v vročo molitev pozablja ob milih pogledih nebeske kraljice vse zemeljsko gorje. Kip sam bode v cerkvi lep okras, ljudstvu pa vsodbuda, da išče tolažbe v molitvi.

Slovesnost je začela ob 10. uri z blagoslovljenjem kipa, kateromu se je naredila na prostem kapelica iz samega zelenja. Blagoslovljenje je vodil in izvršil preč. g. dekan iz Komna ob prisotnosti sedmorice sobratov. — Ljudstva se je nabralo mnogo, da morda še nikoli toliko na Vojsčici. Dekleta v belini so delala ob strani špalir, pevci pa pod vodstvom g. rčitelja so odpevali Mariji na čast lepe pesmi. Po dokončanem blagoslovu dvignejo dekleta kip ter cela procesija krene z mesta med petjem in molitvijo na pot po vasi in čez polje ter nazaj v cerkev, kjer postavijo blagoslovljen kip na odrejeno mu mesto. — Nato stopi preč. g. dekan na leco ter v izbranih besedah označi ljudem velik pomen današnje slavnosti ter ob enem krasno vplete med svoj govor izvor češčenja lurske M. B. Na koncu govora apeluje č. g. govornik na prisotne, da so spominjajo v svojih prošnjah in molitvah tudi mnogozasluzenega g. župnika, kateri jim je priredil današnjo slavnost.

Nato začne slovesna peta maša, katero je daroval č. g. novomašnik A. Štrekelj ob asistenci dveh č. gg. domačinov. Tudi tu so pokazali pevci svoje zmognosti — le škoda da niso bolj izurjeni. Po dokončanem sv. opravilu je ostalo še mnogo ljudstva v cerkvi, dekleta pa so zapele še par lepih pesnij, kar je na prisotne naredilo globok utis.

Z ozirom na pretesen prostor, kateri je odmerjen dopisom v „Prim. Listu“, sklenem z željo, da bi č. duhovščina, kjer je le mogoče uvajala take pobožnosti, ker se ljudstvo tako vsodbuja k molitvi, ter ob enem odvrtača od slabih in krivih potov modernih učiteljev lažiliberalizma. Č. g. župniku pa za prekrasen užitek presrečna zahvala!

Novice.

Velesenjenim naročnikom „Primorskega lista“. — Osmi mesec tekočega leta je dokončan. Kdor ni še plačal naročnine, naj takoj pošlje. Priporočamo zaupnim možem, da storijo v tem oziru potrebne korake. List stane od zdaj do novega leta 1 K.

Nj. Veličanstvo presvetli cesar na potu v Pulj. — V pondeljek ob 9. uri 45 min. je dospel dvorni vlak z Nj. Velič. cesarjem na kolodvor v Divači. Kolodvor je bil slavnostno okrašen. Na kolodvoru je bila zbrana duhovščina, uradništvo, šolska mladina in velika množica ljudstva. Cesar je stopil čilega korača z voza, burno pozdravljen z „živio“ klici. Eksc. grof Gošs je cesarja pozdravil in bivši dež. posl. Muha je v posebnem

govoru izražal udanost ljudstva. Na to so bili cesarju predstavljeni ravnatelj državnih železnih dvorni svetnik Borowiczka, sežanski okrajni glavar Rebeck, svetnik Platzner in predst. tajnik Fabijani, okr. kom. Mosettig, župnik Omersin več drugeduhovščine in županov, katere je cesar milostljivo nagovoril. Čez 10 minut se je odpeljal cesar spremljan z navdušenimi vzkliki proti Herpeljam.

V Herpeljah in Kozini so bile hiše lepo okinčane z zelenjem in zastavami Ljudstva se je zbralo več tisuč na kolodvoru. Cesarja je prišla pozdravit duhovščina, državni uradniki, županje, učiteljstvo in šolska mladina, ki je nosila črno-žolte zastave. Prišli sta iz Trsta tudi obe veter. društvi.

V Buzetu je že od ranega jutra pričakovala cesarja ogromna množica prebivalstva na tamošnjem kolodvoru. Kolodvor je bil okrašen z zelenjem in zastavami. Dekan buzetski z duhovščino, nam. svet. Schaffenhauer, drž. uradniki, obč. zastop. dež. posl. dr. Trinajstič, šolska mladina itd. so bili zbrani na kolodvoru, da pozdravijo cesarja. Ob bližanju dvornega vlaka so grmeli topiči in se je zadržala cesarska himna in ljudstvo je z viharnimi „živio“ klici pozdravilo cesarja, ki je iz vlaka se zavaljeva za prisrčne pozdrave ves čas dokler ni vlak izginil od tod.

Na kolodvoru v Cerovljah zbralo se je zopet mnogo ljudstva ki je pozdravljalo vladarja z burnimi „živio“ klici. Načelnik pazinske občine dr. Kurelič je pozdravil cesarja ter se mu zahvalil za ustanovitev hrvatske gimnazije v Pazinu in ga prosil, da bi se ustanovila v Pavinu hrv. kmetijska šola. Cesar je obljubil da se hoče za to stvar zanimati.

Ravnatoko se je zbralo na vseh postajah ob Pulja mnogo občinstva, duhovščina, uradništvo, in šolska mladina, ki so cesarja pozdravljali. K obedu na krovu ladije „Miramar“ bili so povabljeni poleg nadvojvode Rainerja tudi namestnik grof Gošs, škof Flapp, dež. glavar Campitelli, puljski župan in mnogo višjih oseb. Pred in po obedu je imel cesar običajni „cercle“ mej katerem je ogovarjal razne osebe.

Vojaške vaje mej mornarico na eni in pešpolki na drugi strani so pričele v pondeljek in se zaključile danes. Nj. Velič. cesar odrine tudi danes iz Pulja. Da se je ljudstva kar trlo, se razume samo ob sebi.

Odklikovanje. — Presvitli cesar je podelil ravnatelju ženskega učiteljišča g. Štefanu Križniču naslov šolskega svetnika. Čestitamo! — Vodja pomožnih uradov na okrožnem sodišču g. Potočnik je bil povodom umirovljenja odklikovan z zlatim križcem s krono za zasluge.

Duhovne vaje za goriško duhovščino vodi č. p. Volbert iz družbe Jezusove, znani in sloviti govornik. Drugih vaj se udeležuje nad 50 duhovnikov.

Spremembe v frančiškanski provinci. — Ljubljana: P. Hugolin Sattner, gvardijan in župnijski upravitelj, P. Severin Fabiani, katehet, P. Adolf Čadež, kapelan, P. Bonaventura Resman, kapelan. Bogoslovci: P. Albert Pirc, P. Maks Brelj, P. Norbert Sušnik, P. Simon Curin, P. Kazimir Zakrajšek, P. Gvido Rant, P. Pius Žanar. — Sv. Gora: P. Kasijan Zemljak, gvardijan, P. Kalist Medič, vikarij, P. Evgen Stanet. — Novomesto: P. Gothart Podgoršek, vikarij in učitelj, P. Nikolaj Traven. — Kamnik: P. Franc Ambrož, katehet. — Pazin: P. Salvator Zobec, vikarij in katehet, P. Alojzij Bobnar, P. Arhangelj Apej. — Nazaret: P. Klarus Rottman, gvardijan, P. Karol Schöpf, P. Adalbert Flere. — Brežice: P. Avguštin Čampa, gvardijan, P. Alfonz Furlan, vikarij in magister novincev, P. Emerik Landergott, P. Ambrož Remic. V tem samostanu se nastani sedaj novocijat. — Gorica: P. Andrej Golob, P. Ernest Jenko, Bogoslovca: P. Friderik Saller, P. Vincencij Kunstelj. — Maribor: P. Robert Dolinar, P. Klement Grampovčan, kapelan in katehet, P. Alkantara Črtanec, kapelan, Bogoslovca: P. Krizostom Wester, P. Teofil Zajec. — Sv. Trojica: P. Nikolaj Meznarič, gvardijan in župni upravitelj, P. Elekt Hamler, vikarij, P. Nazarij Schönwetter, P. Fulgencij Trafela, kapelan, P. Berard Jamar, kapelan. — Brežje: P. Odoirik Kreiner, P. Atanzij Auser, P. Anselm Murn.

Umrovljenje in imenovanje. — Višji policijski svetnik pri tržaški po-

licijski direkciji gospod Ivan Budin je bil te dni umirovljen in mu je cesar podelil red železne krone tretje vrste. Na njegovo mesto pa pride gospod Lasciac dosedaj c. kr. okr. glavar v Poreču. Podeljen mu je naslov vladnega svetnika.

Imenovanje. — Za definitivnega profesorja na tuk. gimnaziji je imenovan provizorični gimnazijski učitelj Gustav Hemetsberger.

Prememba v učiteljski službi. — V Ločnici gre g. Kuntih in g. Kuntin, ki ostane v Št. Mavru. — V Kožbano pride mesto učitelja Klavora, absolvirani učiteljski g. Al. Toroš, v Devin za učiteljico pa g. čna Marija Blažič.

Dohod in vstoličenje novega tržaškega škofa. — Dne 28. avgusta odpotoval je novi tržaški škof msc. dr. Francšek Nagl iz Ljubljane proti Trstu. Spremljali so ga kanoniki dekan Simcich, Flego in Fabris ter jeden stolnih kapelanov. V Divači je pozdravil škofa sežanski g. župnik. V Nabrežini se mu je poklonila duhovščina iz okolice, pri postajališču pod sv. Križem pričakovali so škofa vaščani, kojim se je v škofovem imenu zahvalil msc. Flego.

Na tržaškem kolodvoru je pozdravil škofa v imenu vlade namestnik grof Gošs, v imenu mesta pa župan Sandrinelli. Nato so se podali v posebno čakalnico, kjer so pričakovali škofa prošt msc. Petronio, kanoniki in nekateri uradniki. S kolodvora se je vozil škof v namestnikovi kočiji.

V škofijski palači je v veliki dvorani pričakoval škofa kakih sto duhovnikov. Prošt msc. Petronio je v italijanskem govoru pozdravil škofa in škof mu je odgovoril v istem jeziku.

Ob jako lepem vremenu izvršilo se je v nedeljo slovesno vstoličenje premil. škofa. Ob 8. uri se je v spremstvu kanonikov podal v cerkev Starega sv. Antona. Po dokončani sv. maši šel je oblečen v pontifikalna oblačila v slovesni procesiji v stolno cerkev. V sprevodu so bile italijanske bratovščine, slovenska Marijina družba in bratovščina sv. Cirila in Metoda, ki ste tvorili skoraj celo procesijo. Za cerkvenimi bratovščinami je šla duhovščina, svetna in redovna, za njo stolni kapitelj in za njim škof. Za škofom je bilo kakih 10 magistratnih uradnikov.

Pred stolnico pričakovali so škofa zastopniki oblastev: namestnik grof Gošs, župan dr. Sandrinelli s štirimi slovenskimi svetovalci.

Ko je škofijski kancelar dr. Mecchia prečital papeževе bule, s katerimi se je imenoval tržaški škof, zasedel je škof škofovski prestol in prevzel vodstvo združenih škofij. Prošt Petronio mu je čestital v imenu duhovnikov in vernikov. Škof se je zahvalil v daljšem govoru, povdarjajoč, da duhovščina bodi v zasebnem in javnem življenju pravična.

Nato so mu vsi duhovniki in redovniki poljubili prstan v znak pokorščine. Po dokončanih molitvah je pričel škof svojo prvo pontifikalno mašo.

Pri obedu je novi škof napil sv. Očetu in presv. cesarju. Povedal je, da hoče vestno opravljati svoj težavni posel, ter nad strankami biti škof vsem svojim podložnim.

Dal Bog novemu škofu, ki ima voljo v razburkani škofiji napraviti red in mir, moč in milost, da bode kot angelj miru mogel dosledno delovati v blagor svojih škofljanov. Na mnogaja leta!

„Šolski Dom“ v Gorici sprejme za šolsko leto 1902/03 — ako se oglasi dovolj učencev dotične vrste — ljudskega učitelja penzionista v službo z nagrado po dogovoru.

Otroški vrti v Gorici pod Kostanjevico, v ulici sv. Klare in v Cipresni ulici so začeli novo šolsko leto v pondeljek 1. septembra. Tako tudi v Pevmi in Podgori. Slovenski roditelji naj porabijo to priliko in naj vpišejo svoje otroke za časa.

Učni zavodi „Šolskega Doma“ v Gorici pričnejo novo šolsko leto v torek 16. septembra. — Vpisovalo se bo pa že 13. in 15. septembra od 9. do 12. ure predpoludne in od 3. do 5. ure popoldne. — Za dečke se odpre tudi četrti razred. — Pripravljalni tečaj za srednje šole se le tedaj ohrani, če se oglasi primerno število učencev, ki bi plačevali šolnino, in če se do tedaj dobi sposobna učiteljska moč. V deško obrtno nadaljevalno šolo se bode vpisovalo v nedeljo 14. septembra od 9. do 12. ure prdp.

C. kr. pripravljalnica na gimnaziji v Gorici bo vzprejemala učence s

slovenskim maternim jezikom 10. in 11. tega meseca od 9. do 12. ure dopoldne. Očetje ali njihovi namestniki so oglašajo učenci pri vodu in izročijo: 1. izpričevalo z dobrim vspehom dokončanega 3. razreda ljudske šole; 2. krstni list z izkazom, da učenec nima manj ko 9 pa tudi ne več ko 13 let; 3. izpričevalo o stavljenih kozah; 4. zdravnikovo izpričevalo, da je učenec popolnoma zdrav, posebno na očeh; 5. ubožni list, če so stariši ubogi; 6. popolno rodovnico (Nationale). Vsprejemanje pa bode le začasno; učenci, ki v prvem mesecu ne izkažejo zadosti prejšnje omike, vrnejo se po vzkazu visokega ministerstva z 28. majnika 1876 šte. 6330 v ljudsko šolo. Vzprejme pa se k večemu 50, oziroma 38 učencev; prednost imajo oni, ki v svojem rojstnem kraju nimajo nobene priložnosti, naučiti se nemščine in ki še ne hodijo v tukajšnje c. kr. deško vadnico. Učnine je 10 K za vsako polletje; vbogi in vredni učenci so celo ali na pol oproščeni plačevanja učnine.

Urade davčnega referata tukajšnega c. kr. okr. glavarstva, ki so bili do sedaj v gledališki ulici, prenesli so v četrtek v novo justično palačo.

Neredi na gorški c. kr. pošti. — Večkrat se zgode na c. kr. pošti sploh, posebno pa tam, kjer pisma ostajajo, veliki neredi. Na vprašanje, kdo je tega kriv, moramo odgovarjati: poštne uradnice. Te so namreč vse razun ene, nevesče slovenskega jezika, tako da mora Slovenec ki ne zna drugega jezika, razun svojega materinega, tolmača najeti, ako hoče, da dobi, kar mu je bilo poslano. Ako pa se dotičnim gospicam očita, da ne znajo slovensčine, odgovore navadno: „da, ta jezik se je težko naučiti“. Ako zahteva slavno c. kr. pošto ravnateljstvo, da morajo biti slovenske poštarice vešče nemškega in italijanskega jezika, imamo tudi mi pravico zahtevati od laških, oziroma nemških uradnic, da se nauče slovensčine.

„Bistrosoški“.

Ušla je 18-letna hči očetu Franciška Altan v ulici Leoni z negim agentom Antonom Bertassoni v Italijo. Agent je toliko časa zapeljal deklo, da je konečno z njimi pobegnilo čez mejlo. Oče je vsu stvar naznanil policiji.

Z oljem se je opeknel po levi rokih 25-letni čevljar Francišek Bressan.

Ženske v prepiru. — V ulici Formica stanujoči Ana Vuga in Katra Bisal ste se vedno prepirali in zmerjali. V soboto proti večeru šla je Vuga memo stanovanja Bisalove ter jo pričela zmerjati in obkladati z raznimi priimki. Bisal ne bodi lena, zagradi metlo, ter jo pošteno nabunka. Ranila jo je na očesu in čelu. Obe pa imate sedaj opraviti z policijo.

Utoplil se je v Solkanu v soboto popoldne 10-letni Anton Zavrtanek, sin čevljarja. Kopal se je v Soči. Ušle so mu hlačice po vodi. Skočil je za njimi, a valovi so ga odnesli. Abiturijent. g. Iv. Srebrnič, ki je bil slučajno na bregu, je priletel na pomoč, skočil oblečen v vodo, a izvlekel je iz vode dečka že mrtvega. Deček je bil zelo priden učenec.

Na Trnovem pri Kobaridu se je obesil tamošnji župan. Že dalje časa so opazovali, da se mu je duh omračil. — Obesil se je z rjuho v seniku.

Iz Ladri pri Kobaridu smo dobili daljše poročilo. Iz njega posnemamo, da se ljudstvo pohujšuje, ker že dalje časa biva na dopustu žandarm-postaje vodja iz Trsta v hiši očeta, kojega hči je imela z istim žandarmom nezakonskega otroka, in kojega sam pri ljudeh in kuratu spoznava za svojega. Dopisnik vpraša, ali more orožniško poveljstvo dopuščati, da orožniki širijo pohujšanje pri ljudeh?

Ustrell se je v Staranzanu v Furlaniji Anton Ferlan iz Sv. Križa. Bil je kmalu mrtev. Vzrok samomoru: ljubezen.

„Zavod sv. Nikolaja“ v Trstu odpre v nedeljo dne 7. t. m. „Dekliški Dom“ v Rocolu v ulici Settefontane št. 34. Ob tej priliki bo tudi primerna slavnost pri kateri sodeluje „Slovensko pevsko društvo“ in vojaška godba.

Na stanovanje in hrano sprejme 3 učence slovenska družina. Več pove upravnik „Primorskega lista“.

Neka odlična družina sprejme na stanovanje in hrano 2 gospoda blizu okrožne sodnije v Gorici. Več se poizve pri upravi „Primorskega lista“.

„Narodna tiskarna“ v Gorici sprejme takoj spretnega korektorja; plača po dogovoru.

Za kratek čas.

Ludovik XV., kralj francoski, je imel zvezdoznanca. Ta mu je prerokoval, da bo prihodnji lovski dan imel najlepše vreme. Kralj pa je na lovu zašel in prišel do ogljarske kože. Ogljar mu je prerokoval: „Vi boste danes še pošteno mokri“. Kralj ga vpraša, od kod ve? Ogljar mu odgovori: „Le poglejte mojega osla, kakšne špiči ušesa, to je gotovo znamenje, da bo deževalo“. Ko je kralj došel do svojih lovskih tovarišev, vsula se je strašna ploha. Cela lovška družba je bila do kože premočena. Tedaj je kralj v svoji jezi spokal zvezdoznanca in vzel k rebi ogljarja z njegovim oslom, rekoč: „Ako že mora osel biti, imeti hočem vsaj pravega.“

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Morell 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Naznanilo.

Podpisane večletni hotelier v Pulju, naznanjam sl. občinstvu, da sem otvoril svojo, po najnovejših zahtevah urejeno in opremljeno

kavarno „Central“

na Travniku. V njej bo p. n. gg. gostom na razpolago poleg treh biljardov tudi okoli 100 časopisov najrazličnejše vrste. Zagotavlja najskrbnejšo postrežbo v vsakem obziru, prosim blagohotne podpore z obiskovanjem ter se beležim z vsem spoštovanjem udani

Filip Pečenko.

P. S. Ako kdo izmed gospodov ni prejel naznanila, katera sem razpošiljal te dni, prosim da mi blagohotno oprsti.

Odlikovana krojaška delavnica

Ant. Krušič.

V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej še prečastiti duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste.

Pozor! Darila za birmance!

Imam na razpolago veliko žepnih zlatih in srebrnih ur za dečke in deklice po najnižjih cenah in sicer srebrne od 5 gl. naprej in z dvema pokrovcema pa od 6 gl. 50 kr. naprej in zlate od 12 gl. naprej, z dvema pokrovcema pa od 16 gl. 50 kr. naprej. Potem zlate za gospode od 25 gl. naprej. Od popravljenih urejam čim 1 leto. Ob enem priporočam živalne stroje najboljših sistemov, najnižje cene od 22 gl. naprej. Jamčim od 5 do 10 let.

Jak. Šuligoj, urar

Gorica, Gosposka ulica 25.

Sadarsko in vinarско društvo za Brca v Gorici

Prodaja naravne in prstne briske pridelke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin: burgundeca, rizlinga, modre frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je: Gorica, ulica Barzelini št. 20.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga oljkinega olja

iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . . „ 48	Nizza . . . „ 80

Priporoča se preč. duhovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Zaloga krojnega blaga

Štef. Cleri,

Gorica,

v Raštelu šte. 18.

Prodaja raznovrstno blago po nižani ceni 20 do 50%. Krojno blago za moške na izbiro. Prekupčevalcem nižane cene po pogodbi. Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice s znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sgine v kratkem času omotica in šivota lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Št. 1602

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil II. četrtletja t. j. mesecev aprila, maja in junija 1901

začne v ponedeljek 15. septembra 1902. ter se bo nadaljevala naslednje četrte in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavjalnice in ž njo združene hranilnice.

V Gorici, 11. avgusta 1902.

Karol Draščik,

pekovski mojstar na Kornu v Gorici odlikovan z častno diplomo najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

DARILA za birmo in druge prilike

novjše, krasno vezane molitvene knjige, po čudovito nizkih cenah: 50 in 70 v, 1 K, 1 K 20 v, 1 K 80 v. itd. in lepe podobe birmovanja ima zalogo v Gorici v Semenški ulici G. LIKAR.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je v ulici sv. Antona št. 1 pred kratkim odprl

kleparsko delavnico.

Ima zalogo polišne in vrtno posode itd. Sprejema v to stroko spadajoče delo tudi na deželi pod jako ugodnimi pogoji. Se priporoča p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila udani

Karol Čufer,
kleparski mojster.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zepfir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oxford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiro. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajc, bombaževina, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se rasprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloge.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovrtniki, zapetnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

== Vse po najnižjih in stalnih cenah! ==

Na željo se raspošiljajo uzorci poštne prosti.

Kot dobrota za vsako družino se izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in najboljše nadomestilo za zrnokavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko župnik Kneipp in imenom =

Kathreiner.